Székesfehérvár, 1911. XVIII. évfolyam, 55. szám. Kedd, május 9.

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak: I évre 16 kor., 1/2 évre 8 kor., 1/4 évre 4 kor. Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő: BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este. Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér I. Egyes számok kaphatók: a dohánytőzsdékben.

Védekezés a magyarországi szabadkőművesség ellen.

Vannak már egyes jelek, melyek arra mutatnak, hogy a társadalom kezdi érezni a magyarországi szabadkőmivesség által kifejlesztett uj irányzat hatását, kezdi észrevenni annak célját.

Azokból az egyes esetekből, melyeket alant csak találomra kiragadok a sok közül, megalkothatunk magunknak egy egész képet, ugy, mint a társadalom is meglát a fokozatosan jelentkező tünetekben egy egész betegséget.

Ilyen adatok a következők:

A „történelmi középosztályhoz nem tartozó," egy kiváló iró elmondta, hogy miért ir erkölcstelen, az érzékek felizgatását célzó elbeszéléseket. Szerinte a magyar faj nem alkalmas arra, hogy ez országban továbbra is fönntartsa a maga uralmát. Siettetni kell tehát vesztét. Erre legalkalmasabb az édes méreg. Az erkölcstelenségnek oltárra vitele utján nevetségessé válik a régi, puritán erkölcs. A nevetségesség öl; megöli azt a régi erkölcsi felfogást, melynek fönnmaradása képessé tenné a magyar fajt a további küzdelemre. A sajtó, a gondolatszabadság jelszava pedig erős fegyver arra, hogy meghiusitsa a pornografia ellen folytatott küzdelem eredményességét. De ez még nem elég!

A nemzet mult küzdelmeinek emléke alkalmas arra, hogy a lelkesedni tudókban fölkeltse a vágyat a faji tökéletesedést célzó harcra. Ez a harc természetesen állásfoglalást jelent minden bontó törekvés ellen. De egy uj középosztály csak akkor alakulhat meg, ha a réginek bomlása biztositva van. Ezért nevetségessé kell tenni nemcsak a mult küzdelmeit, hanem a jelen hazafias törekvéseit is.

Innen van az, hogy a keresztyén világfölfogás nevében a törökség ellen küzdő Hunyadi s a testi erejével a köznép képzelő erejét megragadó Kinizsy nevetséges példákká válnak a magyar történelmi materializmust hirdetők tollán. Innen a hazafiak csufolása a Hazaffy névvel.

A „történelmi magyar középosztály" csak ugy képes folytatni küzdelmét, ha biztositani tudja tagjainak megélhetését. Különféle jelszavakkal és eszközökkel ezt is meg kell tehát akadályozni.

Nem rég hallottam, hogy az ügyvédi kamara ügyésze följelentést tett tiltott reklámhajhászás cimén egy fiatal ügyvéd ellen, mert egy igen érdekes ügyből kifolyólag több lap önként megemlitette a nevét. Felesleges mondanom, hogy az illető a „történelmi középosztály"-hoz tartozik s hogy azoknak viszont minden meg van engedve, kik az ügyvédség többségét képező fajhoz tartoznak.

Dacára, hogy a keresztyén társadalomnak volna oka panaszkodni fiainak az ügyvédi pályáról való kiszoritása miatt, mégis a liberalizmus egy fölkent bajnoka pár hónap előtt előadást tartott arról, hogy a „történelmi osztály" tagjai az ügyvédi pályára tódulnak, elveszik a nem történelmi osztályhoz tartozók elől a kenyeret és kényszerítik őket arra, hogy kevésbbé tisztességes eszközöket is igénybe vegyenek.

A liberalizmus tehát egy uj osztály olyan privilegiumainak pajzsául szolgál, amelyeket az már gyakorlatilag érvényesit. Aki erre rá mer mutatni és sürgeti az egyes esetekben az egyenlő mértéket: az már autiszemita, reakcionárius, klerikális.

Ha képes lesz a „nem történelmi osztály" a maga privilegiumait intézményileg is biztositani, akkor el fog tünni szótárából a liberalizmus; akkor lesz antiszemita, klerikális, aki általános szempontból a változást, a fejlődést sürgeti. Akkor a konzervativizmus lesz a szent szó.

A „történelmi középosztály"-hoz nem tartozók szükségesnek tartják fajuk győzelme szempontjából az idegen erők támogatását is. Ebből a célból szükséges részükre a nemzetközi irányzatok megfelelő hangsulyozása. Az emberiség általános törvényei ellen küzd szerintünk az, ki mer még a XX. században faji kapcsokra tekintettel lenni s ezzel szemben működésbe kell lépnie az emberiség összes erejének. A hasznot temészetesen ebből más faj huzná.

Ez a faji öntudat nálunk már orgiákat ül. A legutóbbi budapesti ügyvédi kamarai választásoknál a 36 kamarai választmányi tag közül 9 keresztyén ember választatott be s ezek közül tudok olyant, kinek megmondották, hogy a keresztyének csak kegyelemből vannak benn. Tudok olyant is, ki jelölt volt s bár protestáns és szabadkőmüves, mégis azzal küzdöttek ellene, hogy a kongregációk tagja. Egyedüli ok erre az

Ányos Pál kiadatlan költeménye.

— *A „Fejérmegyei Napló" eredeti tárcája.* —

A messze multból mutatunk be egy régi egyházi éneket, melyet Ányos Pál irt akkor, midőn a mult század vége felé hazai nyelvünket nagy veszedelem fenyegette. Akkor, midőn a hazafias felbuzdulás az irodalomnak uj életet adott, midőn kettőzött erővel kigyuladt az irodalom fáklyája. E versben Szüz Máriához folyamodik s ajánlja fel nemzetét. A vers egész terjedelmében a következő:

B. Sz. Máriához édes Hazáért.

Ányos Pál.

Magyarok asszonya!
Tekints elhagyatott birodalmadra
Nints másban oltalmunk
Csak te benned bizunk
Mi árva Magyarid
Szemléjed ügyünket, gyászos ügyünket
Ne hadd, hogy elnyomják Magyar nevünket.
Angyali koronánk
Az ég kegyelméből szállott le hozzánk
E drága kincsünket
S véle nemzetünket
István néked áldozta
Most örökségedet, örökségedet
El akarják venni tőled Népedet.
Ne nézd büneinket,
Hanem hozzád buzgó s hiv őseinket.
Sok verejtékekkel
Ah! mennyi vérekkel
Nedvesültek szemeink
Ő érettek szánny-meg, szánny-meg bennünket
Vedd el mi is néked szivünket.

E vers különben a székesfehérvári egyházmegye részére iratott, midőn Nagy Ignác püspök ily irányu mű készitését kezdeményezte s meg is kezdte.

Közli dr. Hattyuffy Dezső.

Egy emberbőr története.

— *A „Fejérmegyei Napló" eredeti tárcája.* —

Modrovich Ignác, Fejérmegyének szolgabirája, majd később levéltárnoka volt. Különben mint nagyhirü régiség- és ritkaság gyüjtőt ismerték. Ráczalmáson több helyen is birtokos volt. Többek közt az övé volt a Duna mellett fekvő Keresztes (Kavicsos) ház, majd később épittetett két házat. Az egyik jelenleg Teleszky János államtitkár, a másik Bay Sándor miniszteri titkár tulajdonát képezi. A fentemlitett házak berendezésének legnagyobb részét ritkaságok és régiségek képezték.

Többek közt volt neki ritka szép könyvtára, tele régi művekkel. E könyvtár kebelében őrizték meg az utókor részére Kreskay Imre paulinus barátnak kéziratban hátramaradt verseit, illetve költeményeit. Ezen iratok legnagyobb részét évekkel ezelőt rendeztem sajtó alá.

Sokszor megfordultam nála s nézegettem ritkaságait s régiségeit. Mondhatom sok értékes régiségei voltak. Többek közt megemlitést érdemel Mátyás király billikoma. Régiségei között legjobban felkeltette azonban a figyelmemet egy emberbőr. Többször kérdeztem Náci bátyámat az emberbőr eredete felől.

Az emberbőr eredete ez: mint Náci bácsi mondotta — Savoyai Eugén herceg korába nyulik viszsza. I. Lipót testvér bátyjának IV. Ferdinándnak halála után 1657-ben lépett a trónra. Tulajdonképen nem császárnak, hanem katholikus papnak

Sövegjártó János

Hazai és Rumburgi vászon áruháza. Szfehérvár, Barátok épülete, AZELŐTT: Özv. HANEL ANTALNÉ.
Ágy és asztalnemüek, Franczia batiszt, Angol Zephyr, Szines és fehér ruha vásznak a legolcsóbb szabott árakon. Ugyanitt tanuló és mindenes fiu felvétetik.

Mai lapunk 4 oldal.

00000265

volt, hogy az illető nem tartozik a nemzetközi irányzat pártolói közé.

De a sikerre nem volna elég kilátása az új osztálynak, ha tömörülni tudnának a vele ellentétes áramlatok.

Ezért szükséges, hogy befolyást szerezzenek a nemzetiségi elemekre s azokat kellő alkalommal kijátszhassák a történelmi középosztály ellen. Szükséges az is, hogy a különböző vallású felekezeteket állandóan viszályban tartsák.

Az életben általában azt látjuk, hogy a protestáns elemet becézi a zsidóság.

Tévedés volna ezt kivétel nélküli szabálynak tekinteni. Láttam már ügyvédi-kamarai választást, hol a protestánsok ellen a katholikusokkal fogott össze a panjudeista áramlat. Tényleg azonban a faji uralom apostolai a klerikális jelszó segitségével a protestánsoknál találják meg leginkább a hajlandóságot az együttműködésre.

A nagy munkástömegek, a nemzetiségek és a protestánsok szövetsége zsidó vezetés mellett: ez a legközelebbi cél.

Ez iránynak legutóbbi kisérlete az volt, midőn a radikálisok egyik szintelenebb páholya felvetette a nemzetiségi páholyok alakitásának gondolatát.

Az eszme még nem érett meg s igy ez idő szerint még hajótörést szenvedett. Megvagyok azonban győződve arról, hogy kedvezőbb körülmények között a radikális páholyok terrora megfogja valósitani, mert a faji uralomnak eszközre, a nemzetiségeknek befolyásuk alá vonására szükségük van.

Nem járnának el célszerűen, ha nem iparkodnának maguk részére megnyerni az uralkodó házat is. Azt iparkodnak tehát vele elhitetni ez irány hivei, hogy ők voltaképen Magyarország nemzeti önállósága ellen és az összmonarchia elvéért küzdenek.

Arra, hogy miként lehet elképzelni egy antiszemita Ausztriát, és egy, a zsidóság uralma alatt álló Magyarország állandó együttműködését, arra talán csak a Marsbeliek tudnának felelni.

Annyi hatása mindenesetre megvan működésüknek, hogy az udvarnál nem nézik őket ellenséges szemmel, ellenben félnek a nacionalizmustól. Akkor azután, ha a történelmi osztály kezéből a zsidóság kezébe megy át a nemzetiségi elemek vezetése is, akkor már fölösleges lesz azzal törődniök, mint mond magatartásukra az udvar.

UJDONSÁGOK.

Vármegyei közigazgatás.

Fejérvármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt tartotta ülését Szüts Jenő alispán elnöklete alatt. Jelenvoltak: Balassa Sándor főjegyző, dr. Schlammadinger Jenő tisztifőügyész, Tóth Géza árvaszéki ülnök, dr. Lauschmann Gyula tisztifőorvos, Turián József kir. pénzügyigazgató, Vajda Géza kir. műszaki tanácsos, Schaller Flóris kir. tanfelügyelő, Farkas áll. főállatorvos, Koller Pál közgazdasági előadó, Ujházy Sándor kir. főügyészhelyettes, gróf Cziráky Antal, gróf Eszterházy László, Kenessey Gyula, Layer Nándor és Verebi Végh István.

Tárgysorozat előtt az elnök üdvözölte a közigazgatási bizottság uj tagját gróf Eszterházy Lászlót, akit az elhunyt Detrich Zsigmond helyére választott meg a közgyülés.

Az előfordult ügyek közül a következőket emlitjük meg:

A megyei közigazgatási bizottság néhány hónappal ezelőtt felirt a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy rendelje el, hogy a székesfehérvári postahivatalnál télen-nyáron egyformán reggel 7 órakor kezdődjék a távirdai szolgálat. A miniszter elutasitó határozatot küldött, mert mint mondja, hiába rendelné el a székesfehérvári távirdahivatalban a reggel 7 órakor kezdődő szolgálatot, a vidéki községekkel ugy sem lehetne érintkezni, mert az lehetetlen, hogy azok postamesterei is a reggel 7 órától való szolgálatra utasittassanak.

A közigazgatási bizottság a mai ülésén gróf Cziráky Antal inditványára elhatározta, hogy ujból föllir ügyanezen kérelemmel a kereskedelemügyi miniszterhez, mert a környékbeli postahivatalok rendkivüli esetekben kötelezettség nélkül, szivességből megtennék, hogy már 7 órakor felvegyék a táviratot, de készségük nem vezet eredményre, mivel a székesfehérvári postán nem fogadják el 8 óra előtt a sürgönyt.

A vármegyei árvaszék április hóban 13 egyénnek 19530 korona kölcsönt adott ki.

Tiszti főorvosi jelentés. A vármegye területén az elmult hónapban házasságot kötött 92 pár, született 633 gyermek, meghalt 468 egyén. Kipuhatolható beteg volt a vármegye 5 járásában 3533. A közegészségügy tehát kedvező. Négy járásban már megejtettek az idei fősorozások, az ötödikben pedig most folynak. Az emberanyag igen jó. A Szent György kórházban április hó folyamán 342 beteget gyógykezeltek, május elsején a létszám 149.

Kir. pénzügyigazgatói jelentés. Aprilis havi kincstári követelés e vármegyében 2951003 k. 44 f, befizettetett 1161425 k. 40 f, hátralékban maradt 1789577 k. 04 f. Fizetési halasztást 3, házadómentességet 133 esetben adott a pénzügyigazgatóság.

Az államépitészeti hivatal jelentése szerint az utak nem lehettek teljesen kielégitők. A végzett utjavitási munkálatok a folytonos száraz időjárás miatt eredménytelenek maradtak. A Tácz—Szárhegyi vicinális uti utátjáró, miként már egy kiküldött bizottság is konstatálta, hogy ott a szó szoros értelmében életveszélyes a közlekedés, de a miniszter, már kétszeri kérelmezés dacára sem hajlandó megcsináltatni. Hát ez nem szép tőle. De hátha csakugyan életveszélyes ott a közlekedés, hát miért nem csináltatja meg a törvényhatóság? Az életveszélyes utakat már a legsötétebb Ázsiában sem fürik. Kenessey Gyula inditványára harmadszor is felirnak a miniszterhez.

A tanfelügyelő bejelenti, hogy az elmult hóban több iskolát és ovodát meglátogatott.

Kisebb ügyek elintézése után az ülés 11 órakor már végetért.

—

— **Eljegyzés.** Jávor István a Székesfehérvári Keresztény Fogyasztási Szövetkezet derék, szimpatikus, fiatal üzletvezetője eljegyezte Bendi Gizikét, Bendi István és neje bájos leányát, a helybeli női Mária kongregáció magistrátusának tagját. Őszintén gratulálunk!

— **A honvédség köréből.** A király nagysolymosi Koncz Henrik ezredparancsnoknak az V. honvédkerületi parancsnoksságnál rendszeresitett beosztott tábornoki helyre, Dormándi Dormándy Henrik vezérkari testületi őrnagynak a honvédfőparancsnokság állományából a székesfehérvári 17. honvédgyalogezredhez csapatszolgálatra való beosztását elrendelte.

Háber János nagyváradi 4. honv. gy. ezredbeli ezredest a székesfehérvári 17. honvéd gyalogezred parancsnokává nevezte ki.

Nedeczi Nedeczky Rezső őrnagy a székesfehérvári 17-ik honvédgyalogezredtől a soproni 18-ik honvédgyalogezredhez helyeztett át.

— **A Jézus Szive temploma** orgonájára: Muskovits Károlyné 30 és Nyáry György 5 koronát voltak szivesek ajándékozni.

— **A Fejérmegyei és Székesfehérvári Muzeum** megnyitási ünnepélye kultur-ünnepe lesz e városnak. A kiküldött bizottság ugy határozta, hogy a közgyülés után a közönség átrándul az iskola-utcai Pfinn (azelőtt Birkl) házban elhelyezett muzeumba. Itt figyelmeztetjük a közönséget, hogy a gimnázium disztermében megtartandó közgyülésen, valamint a megnyitáson is szivesen látnak oly vendégeket is, akik nem tagjai az egyesületnek. A muzeumot a közönség ünnep és vasárnap ingyen látogathatja; hétfőn és csütörtökön a muzeum zárva lesz, a többi hétköznapokon pedig a nagy közönség 50 fillér fizetése mellett, a tagok s ezek egy-két családtagja ingyen nézhetik meg, mindig d. e. 9—12-ig. A megnyitási ünnepélyre többen érkeznek hozzánk a fővárosból is.

— **Érettségi biztos.** A székefehérvári felső-kereskedelmi iskolánál a jelen évi érettségi vizsgálatok vezetésével a kultuszminiszter dr. Exner Kornél egyetemi ny. rk. tanárt bizta meg.

— **Szobormegáldás.** Lélekemelő ünnepe volt a kálozi katholikusságnak f. hó 7-én. Régi, hő vágya vált valóra a Máriát tisztelő hiveknek és lett ékessége a lelkek várának, Isten házának. Áldozatkész lelkek impozáns, gyönyörü Mária szive szoborral ajándékozták meg magukat. A szobor megáldást Vadkerty József kerületi esperes végezte Székely h. plebános és Preiner káplán segédlete mellett. Vadkerty esperes szivetlelket járó, erőteljes beszédben adta át a hiveknek a Mária szive emléket, kérve őket, hogy hozzanak Máriának hivő, szerető, bizó-, tiszta szivet.

— **Térzene.** A székesfehérvári V. honvéd kerületi zenekar minden hétfőn és csütörtökön, illetve ünnepek esetén kedden és szombaton d. u. fél 6 tól fél 7-ig térzenét ad a Zichy-ligetben.

— **Főuri lélek.** Jóllehet a kálozi patronátus még mindig vitás, Zichy Rafael kegyúr áldozatkész, tevékenyen vallásos szivére hallgatva a kálozi plebánia-templomot 2250 kor. 60 fill. a plebánia-lakot 3789 kor. 99 fillér költséggel restaurináltatja. Isten áldja nemes szivét érte!

— **A szabadkőmivesek ellen.** Lapunk mai vezércikkét egy volt országgyülési képviselő röpiratából vettük át, a ki sötét szinekkel festi meg azt a borzalmas hatást, a melyet a szabadkőmüvesség a magyar viszonyokra gyakorol.

---

nevelték. Uralkodása utolsó évtizedében mikor ugyanis a török Kara Muszta nagyvezér 1683 ban harmadszor is sikertelenül megostromolta Bécset, elhatározta a bécsi udvar, hogy Magyarországot felszabaditja. Belátták Bécsben is, hogy mig Magyarországot fel nem szabaditják addig Bécsnek több ostromot is ki kell állani. Savoyai Eugén szerepe a felszabaditó háboruk második részére esik. Savoyai Eugén szerepe a zentai győzelemmel veszi kezdetét. Ezen időben volt Bácsmegye alispánja szentgyörgyvölgyi Csupor József. Ádám 1730—1748-ig ugyancsak királyi biztos volt Savoyai Eugén herceg mellett. Csupor anyai ágon tulajdonképen ráczalmási eredetü családból származott. Anyai ágon ősei voltak Farkas András győrmegyei alispán, ki királyi donációba kapva Ráczalmást s ennek neje Angarany Krisztina. Legutolsó leszármazói nőiágon a Perczel család, melynek élő tagja Perczel Dezső nemzeti munkapárt elnöke. A már többször emlitett emberbőr egy rác ember hátából lett kihasitva Csupor József Ádám parancsára.

Ezen rác ember nevét nem emlitik a feljegyzések, rettegett napló vezér volt. Elképzelhető, hogy a török világban mikor ez rác is szerepelt mily sok rablócsapat garázdálkodhatott Magyarországon.

A török hódoltság korában Magyarországon a békes a háborutól annyiban különbözött, hogy béke idején városromok nem voltak.

A portyázások a végeken ugy béke, mint háboru idején mindennaposak voltak. Sőt a török azt is megtette béke idején, hogy betört a közeli falvakba s onnan sok foglyot fűzött rabláncra. Mivel az akkori viszonyok ily vadak voltak elképzelhető, hogy a büntetés is vad volt. Azon korban a büntetés egyik legelterjedtebb neme volt a szijhasitás. A gyonosztevő nyakcsigolyájától le egész a sarkig szokták a hátból a szijat hasitani. Ezeket mesélte el nekem az én Náci bátyám Élete vége felé nekem ajándékozta ezen emberbőrt megőrzés végett.

A birtokomban levő emberbőr teljesen ki van dolgozva, hossza 1 méter és 88 cméter vastagsága 2 milliméter. Ily magas ember csak a rácok közt található. A régi időkből a következő feljegyzés maradt egy kis szelet papirlapra irva: *„Ember Bőr Nyaka Tsigajától Sarkaig, melyet levágatott Tsupor Ádám egy vétkes emberről.“*

Dr. Hattyuffy Dezső.

00000266

— **A Zichy-család gyásza.** Gróf Zichy Jenőné, szül. Redern Hermina grófnő f. hó 6-án Budapesten meghalt. Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Gróf Zichy Rafael és neje* született *Pallavicini Edina br.grófnő*; gyermekei: *Mária, Eugénia, Ede, Rafael, Domonkos, Nándor* és *Imre*; *gróf Folliot-Crenneville-Poutet Ferencné*, született *Zichy Hermina grófnő* és férje *gróf Folliot-Crenneville-Poutet Ferenc*; *Zichy Berta grófnő*; *gróf Oberndorf Hugóné* született *Zichy Paula grófnő* és férje *gróf Oberndorf Hugó*; *iglói Szontagh Jenőné* született *Zichy Elza grófnő* és férje *iglói Szontagh Jenő*; gyermekei: *Angusztа* és *Antal Pál*; *Zichy Gabriella grófnő* a maguk valamint az összes rokonok nevében is fájdalomtól megtört szivvel jelentik, hogy forrón szeretett anyjuk, anyósuk, nagyanyjuk és rokonuk

özv. zichi és vásonkei gróf Zichy Jenőné

szül. Redern Hermina grónő

cs. és kir. csillagkeresztes hölgy és boldogult Erzsébet királyné Ő Felsége palota hölgye folyó hó 6-án reggeli fél 6, órakor, életének 67-ik évében, rövid szenvedés és a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után az Urban elhunyt.

A drága halott hült tetemei folyó hó 7-én délután 3 órakor fognak a gyászházban: *I. ker. Verbőczy-utca 23. sz. alatt* a róm. kath. egyház szertartása szerint beszentelteteni s *Fehérzichyfalvára* szállitva, ott folyó hó 8-án délelőtt 11 órakor utólagos beszentelés után a családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő szent miseáldozatok f. hó 9-én délelőtt 11 órakor a budavári koronázó templomban, valamint a sárszentmihályi és kálozi kegyuri templomokban fognak az egek Urának bemutattatni.

Budapest, 1911. május hó 5-én.

Az örök világosság fényeskedjék neki!

Nagy és nemes lélek szállt el közülünk a megboldogultban. Disztingvált, előkelő, arisztokrata lélek volt, telve szép tulajdonságokkal, akinek élete sok nehéz megpróbáltatás, sok-sok lemondás mellett is mindig megmaradt szépnek. Családját különösen szerette és mindent elkövetett az ősi tradiciók fönntartásáért. Régi német családból, a Redern porosz birodalmi grófok családjából származott, huga volt a néhai nagyszellemü Zichy Jánosné grófnénak, Zichy János gróf miniszter édesanyjának.

A jó lelkű grófné, ki az utóbbi években sárszentmihályi kastélyában élt csendben, a világtól elvonulva a mult héten Budapestre utazott. Itt lepte meg a halálos kór, mely rövid szenvedés után véget vetett áldásos életének. A halottat Budapesten beszentelték, s aztán hazaszállitották Sárszentmihályra, hol kivánsága szerint hétfőn délelőtt helyezték örök nyugalomra a családi sirboltban. A temetésre óriási számban jelent meg a falu és környék népe, hogy utolsó utján elkisérjék jótékony, kegyesszivő urnőjüket. A halott hült tetemét a régi kastély kápolnájában helyezték el. A temetés előtt Majer Károly apátkanonok mondott az elhunyt lelkiüdvéért gyászmisét, melyen a gyászoló család és rokonság is megjelent. Ezután megkezdődött a temetési szertartás, melyet szintén Majer Károly apátkanonok végzett a fehérvári és kegyuri papság segédkezése mellett. A temetési szertartáson a következők vettek részt:

Gróf Zichy János kultuszminiszter, gróf Zichy Aladár, gróf Apponyi Albert és neje, őrgróf Pallavicini Ede, gróf Széchenyi Viktor főispán és neje, gróf Zichy Lujza és Mária, gróf Károlyi József, Krizsány János kanonok, gróf Nádasdy Tamás, gróf Oberndorf Hugó, gróf Salzburg, Szőgyény-Marich Julia, báró Wense Róza, Meszleny Pál főispán, gróf Zichy Antal, gróf Pappenheim Siegfried, gróf Polliot Poutet-Crenneville Ferenc, Szontagh Jenő főispán, Kálmán Vince főszolgabiró, Sárszentmihály község képviselőtestülete, a gróf Zichy urodalom tisztikara, Vadkerty József esperes, Schultz István plébános, Horváth Imre plébános stb. Temetés alatt a környékbeli tanitók énekeltek megható gyászénekeket.

— **Tanitógyülés.** A székesfehérvári felső esp. kerület r. kath. tanitói Mórott e hó 11-én tanitógyülést tartanak, a melynek tárgysorozata a következő: 1. Reggel fél 9 órakor szentmise a zárda-plébánia templomban, mely után felvonulás az iskolába, illetve a kath. kör Szt. Imre termébe, a hol Höbausz Rezső móri tanitó gyakorlati tanitást tart. 2. Elnöki megnyitó. 3. A mult ülési jegyzőkönyv hitelesitése. 4. Antal László timári tanitó bemutatja Velinszky László-féle számológépet; ugyanakkor Laszcik Loránt bodajki tanitó az Eben-féle számológépet. (A m. gy. jk. 6. p. értelmében.) 5. Felolvasás a nevelés köréből; tartja Bittner József móri tanitó. 6. A számizsgáló bizottság jelentése az 1909 évi számadásokról és az 1910 évi zárszámadások előterjesztése. 7. Szándékolt előadások és inditványok, ha azok az esperesk. tanfelügyelőnél kellő időben bejelentetnek. 8. A tagsági dijak beszedése. 9. A jövő gyülés helyének és idejének kitűzése. 10. Közös ebéd a Kath. Körben.

— **A Polgári Lövölde** gyönyörü kertjét vasárnap délben nyitották meg. Mindenki bátran vallhatja, hogy a Polgári Lövöldénél gyönyörübb, kedvesebb helyet keresve se lehet találni. S hogy mégis kicsi a látogatottsága, a mi közönségünk jellemző árnyoldala. A megnyitó ünnepély lakomáján az első tósztot Havranek Antal elnök mondotta a királyra, utána Gánóczy Flóris József főherceget köszöntötte, Tóth Aladár a katonaságra, Tattay István őrnagy pedig az egyesület tagjaira emelte poharát. Jelen voltak:

Artner Kálmán, dr. Árokay Antal, Branizsa Károly, Boros Jenő, Binder Ernő, Bilkei Ferenc, Bokor Attila, Csallner Károly, Csitáry G. Emil, dr. Eisenbarth Károly, Erdős József, Flits Miklós, Farkas Sándor, Fiáth Imre, Gánóczy Flóris, Havranek Antal, Hübner Károly, Imrich Ferenc, dr. Kisteleki Károly, Krécsy Miklós, Kováts Károly, Kiss Géza, dr. Kardos Jenő, Káplán István, Lindermann Antal, Major Mihály, Medgyesy József, T. Nagy József, Német István, Pap Artur, Pete János, Schön Ernő, Schmelzer Jákó, Szabó Imre, Szőllősy Ferenc, Tóth Aladár, Tóth Artur, Tóth Alén, Tattay István, Trummer Sándor Vida István, Weihinger József és Zweimüller József.

— **Nyári hivatalos idő.** A mai naptól kezdve a városházán a hivatalos órák az összes hivatalokban reggel 8 órától délután 2 óráig tartatnak.

— **Halálozások.** Kreutz Józsefné sz. Gara Kornélia, Kreutz József postatiszt neje f. hó 6-án éjjel 19 éves korában Budapesten meghalt. Holttestét f. hó 9-én d. u. 6 órakor városunkban, a feltámadási temetőben helyezik örök nyugalomra.

Életének legszebb tavaszán ragadta ki az élők sorából a kegyetlen halál Pallai Etelkát; Pallai Gusztáv várnagy leányát. A télen meghült, tüdőbajt kapott s ma délelőtt fél 11 órakor 21 éves korában meghalt.

Piger Adolf ügyvéd f. hó 7-én 59 éves korában meghalt. Temetése f. hó 9-én d. u. 4 órakor volt a Szent István-utca 18 sz. gyászházból.

Simon Ferenc ácsmester f. hó 8-án reggel 41 éves korában meghalt. F. hó 9-én d. u. 5 órakor temették az Erzsébetligetsor 6 sz. alól.

— **Meghivó.** A székesfehérvári egyházmegyei r. k. iskolák tanitóinak egyesülete központi bizottsága f. évi május hó 18-án, csütörtökön d. e. 10 órakor Székesfehérvárott, a belv. kath. körben gyülést tart, melyre az egyesület tisztviselői és a közp. bizottság tagjai ezuton is meghivatnak. Tárgy: A közgyülés előkészitése.

— **A honvédkerület.** Sokat beszéltek, irtak, cáfoltak az V. honvédkerület elviteléről. Most föltétlenül megbizható helyről vesszük az értesülést, hogy a székesfehérvári honvédkerület — nem elvitele, hanem megszüntetése befejezett tény. Ugyanis, az uj véderő törvény szerint annyi kerület lesz, ahány hadtest van. A budai és a pozsonyi hadtestek mellé fognak uj kerületeket felállitani. Ez 1912-ben föltétlenül megtörténik. Városunkban mindössze két század honvéd marad.

— **Titokzatos öngyilkosság.** A Szent György kórház müttermében egy megmagyarázatlan rejtély áldozata fekszik. A kórház egyik alkalmazottja, özv. Márton Lajosné vasárnap éjjel öngyilkossá lett. Megkérte az egyik apáca ápolót, hogy ő virraszthasson a betegek mellett. Az ilyesmi többször is meg szokott történni. Mint virrasztónak kezénél volt házi gyógyszertár kulcsa, a melyben a hirtelen szükséges gyógyszerek voltak. Mártonné előbb nagy adag antipirint vett be, a melytől feltünően izgatott lett. Akkor az ellenkezőt tette, nagy adag morfiumot nyelt le. A hatás azonnal jelentkezett. A szerencsétlen asszony azonnal érezte az erős orvosszer hatását, kiment a folyosóra és jajgatni, kiabálni kezdett és ellen mérget kért. A lármára az ápolók összefutottak Glück dr. és Herczeg kórházi orvosok azonnal segitségére siettek. Fáradozásuk azonban teljesen sikertelen marad, mert Mártonné néhány órai kinos szenvedés után örökre elcsendesedett. Hogy szörnyü tettét miért követte el, senki nem tudja. Vidám jókedvü volt a legutóbbi időkig s mikor halálos gyötrelmei közt vergődött, akkor sem adott semmi jelt arra nézve, hogy mi vitte rá a végzetes cselekedetre. Föltehető, hogy akaratlanul, vigyázatlanság folytán lett a morfium áldozata.

— **Véres bucsu.** Seregélyesen vasárnap volt a bucsu. Az ünnepre a község katona fiai is hazamentek. Délután a korcsmában Tóth János szfehérvári honvédtizedes, aki engedély nélkül volt otthon, részegen mindenkibe belekötött s oldalfegyverével hasbaszurta Kocsis József méneskari katonát, mert nem tetszett neki a tisztelgése. Az életveszélyesen sérült katonát behozták a helybeli csapatkórházba. Tóth János elmenekült, de a csendőrök elfogták és vasraverve hozták be a honvédlaktanyába.

— **Duhaj legények.** Marton Antal lakatossegéd és Kiss József székcsináló az éjszaka át dorbézolása után ma reggel részeg állapotban a Rózsáskerti vendéglőbe mentek s ott a korcsmárostól ingyen bor kiszolgáltatását követelték. Amiért a vendéglős nekik bort nem adott, két ablaktáblát betörtek, duhajkodni kezdtek, ugy hogy a rendőröknek kellett őket a helyiségből kiküllebiteni. A rendőrség mindkettőt lezáratta kijózanodásig, azután szigoru büntetésben részesiti őket.

SZINHÁZ.

Május 6.

Utánam. Bernstein Henri szinműve, melyet nagy botrányokkal adtak elő Francia országban. A témája sem uj, párbeszédei sem oly szellemesek, mint sok kitünő szinműveké. Ami a helybeli közönségnek e darab előadásánál tetszett, az a szinészek játéka volt. Fehér Ö László rendkivül törekvő, szorgalmas szinész. Hiba nélkül mondta el óriási szerepét, melynek drámai jelenetei jól is játszotta meg. Saáry Margit játéka kifogástalan volt, szivesen dicsérjük mellette Lászlót, Alapit és Guthy Sárit. Örömmel jegyezzük meg, hogy telt ház volt.

Vasárnap, május 7.

Kazár földön. Irta Géczy István. A kik ismerjük Bartha Miklós nagy stylü könyvét, a kik olvastuk Fényes Lászlónak a kazár kérdésről irt leveleit, kiváncsiak voltunk Géczy fehér holló sorsu darabjára. Úgy látszik a kazárokról legtöbbször nem, illetőleg csak kivételképen irnak. De ha irnak, csak egyféleképen irhatnak, ugy, a hogyan Prohászka dr. a kazárt és a ruthént jellemezte: A kazár éhes farkas, a melynek az éhségét századok vasbilincsei növelték nagyra, a ruthén pedig, a buta, jámbor birka, a melyet a kazárénál tizszerte kisebb energia is szét marcangol. Jön az üldözött zsidó Galiciából. Szinte megsiratjuk a nyomoruságát. De az alázatossága csak addig tart, mig a fészkét kivájta. Akkor fölébred benne a bestia, vérre, vagyonra, a ruthén életére szomjas. Az eszköze nagyon egyszerü: az édes pálinka. Mikor szemére vetik a gyilkos italát, visszavág:

— Ti beszéltek, hogy pusztitom a népet. Ne engem, hanem a magyar államot szidjátok, a mely fogyasztási adó jövedelméért egész néptörzset dob oda áldozatul. Miért legyek jobb én a magyar államnál?!

A lelketlenségét is megmagyarázza: Szeretem Adonait, az Istent, meg családomat — a többit minek szeressem?....

A nép elpusztul. A vagyonból kiforgatott gazda felköti magát. De a fátum a kazárt is utoléri. A leánya beleszeret a paraszt fiába és hozzá megy. Az apa hiába átkozza a leányt:

— Nem félek az átkodtól, az Isten nem hallgathatja meg a gyülölet vallásának átkait, nekem olyan Isten kell, a ki szeretettel váltotta meg a világot.

A megrázó tragédiát elég gyengén játszották. Hiába Dumas, Bernstein darabok finom ala

00000267

kitói nem lehetnek egyszersmind jó parasztok, meg vérszopó kazárok. Efraim személyesitője inkább a modern szinpad drámahőse volt. Alapi egy mulya parasztot játszott, a ki azonban inkább mulya volt, mint paraszt. Saáry Margit azonban rendkivül szimpatikus volt a zsidóleány szerepében, Bónyi szintén mint parasztlegény. Azontul Szepesi mint Izrael. Az előadást gyenge félház nézte.

Május 8.

Kaméliás hölgy. Hiába! a régi nagy darabokat semmi nem pusztithatja ki. Csupa romantika, csupa szentimentalizmus az egész s hiába! a lelkünk ugy van összeszerkesztve, hogy ezek fölött az érzelmek fölött sohase lehet napirendre térni. A szinház megtelt (igaz, hogy zóna mellett) s a megértő, méltányolni tudó közönség viharos tapsolással négyszer-ötször hivta ki a derék művészeket. Közülük azonban csak kettőt emelünk ki, Saáry Margitot, aki — ugy látszik — egy fejlődésben levő nagy tehetség szárnyait bontogatja. Az érzelmek mélységének oly meglepő skáláján játszik, amely lépten-nyomon csodálkozásba ejt bennünket. Igaz, hogy a halál felé egy kissé ruganyos léptekkel sietett s nem láttuk az összetört szárnyu, vergődő madárkát, amelyet a könnyeinkkel kell kisérnünk. Saáry Margitnak méltó partnere volt Könyves, az igazgató Armand szerepében, aki különösen a nagy fájdalmak rajzolásában fejtette ki mesés művészetét. A szinpad többi művésze mellettük bizony kicsinek látszott.

—

Heti müsor:

Kedden: Testőr.
Szerda: Páholy.
Csütörtök: Falu.
Péntek: Végrehajtó. (Zóna.)
Szombat: Májusi fagy.
Vasárnap d. u.: Betyárkendő.
„ este: Kis cukros.

Valódi
Aspirint
vásárolunk eredeti
Tablettákban
20 drb. K. 1.20.

Minden Tablettára az ASPIRIN szó van rábélyegezve.

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co., Elberfeld u. Leverkusen b. ∴ Mülheim a Rhein ∴

ZILZER MANÓ
férfi-, fiu- és gyermekruha raktára
Székesfehérvár, Szögyény-Marich-utca.
Állandóan nagy raktáron mindenféle
férfi-, fiu- és gyermekruhák
ugyszintén
papi öltönyök,
Ferenc József-kabát,
köpenyek (havelok)
bőrkabátok, utazóbundák,
raglan-felöltők, kabátok.

Házilag készitettett, teljesen uj, 20 drb. Boconádi kettős (két méhcsalád számára készült)
kaptár
eladó.
A kaptár eleje zsaluzott, kettős falu mohával kitömött, fogazott kijáró szükitővel, küszöbdeszkával, hátul üvegablakkal, drbja 20 k.-ért kapható
Árpád Jenő főtanitónál Pátka.

HIRTLING PÁL
ÉS FIAI
Motorerőre berendezett kocsigyártó telepe.
Üzlet: Tolnai-utca 16. **Székesfehérvár** Raktár: Simor-utca 35.

Raktáron tartok minden fajtáju kész ruganyos kocsit, kész korbákat, kerekeket és a hozzá tartozó farészeket.

Javitásokat u. m. kovács, bognár, fényező és nyerges munkákat jutányos — — — áron eszközöljük. — — —

BANDL FERENC éttermei és

Pilseni ősforrás sör

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, miszerint sikerült a világhirü
Pilseni ősforrás sör
a Pilseni Polgári Serfőzde kiváló termékének kizárólagos kimérési jogát Székesfehérvár városára megszerezni és ezen elsőrendü sör
kizárólagos kimérését április 30-án
kezdtem meg, ujonnan átalakitott éttermi helyiségeimben.

Hogy módomban legyen a n. é. közönséget szakszerüen kezelt állandóan friss csapolásu Pilseni ősforrás sörrel kiszolgálni, költséget és fáradságot nem kimélve amerikai rendszerü hütőkamrát épittettem és azt a legmodernebb légnyomásu kezelési készülékekkel láttam el.

Kérem a n. é. közönség szives támogatását és vagyok kiváló tisztelettel

Bandl Ferenc,
a székesfehérvári pilseni sörcsarnok tulajdonosa.

a Pilseni Polgári Serfőzdéből.

Pilseni sörcsarnoka Székesfehérvár.

Keil-lakk

„Keil-Lakk"nál jobb máz nincsen
Asszony mondja: ez a kincsem!
A padló ugy fénylik tőle
Nem is kell sok máz belőle;
Kevés munka, semmi kin,
Barna, vagy porszürke szin,
Figyelmet csak arra tegyen,
Hogy az mindig „Keil-Lakk" legyen!
Ajtó, mosdó, ablakpárkány
Oly fehér lesz mint a márvány,
Ha „fehér Keil-Lakk"-ot veszünk
S vele mindent jól befestünk.
Konyhabutor, asztal, szék,
Itt van „Keil-Lakk" azurkék,
Kertibutort festünk zöldre,
Gyermekeknek örömére,
„Keil-Lakk"-ból van minden szin,
Kék, piros, zöld-rozmarin.
Szóval: ház vagy nyárilak,
Mindig legyen ott „Keil-Lakk"!

Mindenkor kaphatók:

Flits Pál és Langraf Gábor és Fia cégnél, **Székesfehérvárott.**

Bicske: Keller Szilárd. Sárbogárd: Braun Miksa. Devecser: Böhm József. Dunaföldvár: Johann Stauber. Veszprém: Bakos Kálmán.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában Székesfehérvárott.

00000268